

pro 12/85 sice 60 kusů
Běh

ROVNOST
vychází první a třetí čtvrtek
každého měsíce.

PŘEDLATNĚ
obnáší na rok zl 1.40, na půl roku
zl --70, na čtvrt roku zl --35.
Jednotlivá čísla po 5 krejcarech.

REKLAMACE
nesmí se pečeti a potřeba jich
frankovat, ale na adrese buďte
opatrně napsáno „Reklamace.“

INSERÁTY
počítají se co nejlevněji a platí se
hned při objednání.

ROVNOST

LIST SOCIALNÍCH DEMOKRATŮ ČESKÝCH

ROVNOST, VOLNOST, BRATRSTVÍ.

PANGRÁC KRKOŠKA
ODPOVĚDNÝ REDAKTOR

JAN OPLETAL
ODPOVĚDNÝ VYDAVATEL

ADRESA
redakce, administrace a expedice
zní: Brno, Josefův č. 13.

HODINY REDAKČNÍ
jsou ve všední dny od 6. do 8.
večer; v neděli od 9. do 12. ráno.

Byt redaktorův:
Františka Josefa třída č. 114.,
II. patro, č. dv. 8.

L I S T Y
buďte frankovány a správně adre-
sorány; nefrankované se nepřijímají.

STIŽNOSTI
zasílány buďte vydavatel J. Ople-
talovi v Židenicích č. 9. u Brna.

I. ROČNÍK

V BRNĚ DNE 13. SRPNA 1885.

ČÍSLO I.

Stejně smýšlejší prosíme o šíření a odporučování tohoto listu, jakož i o zaslání zpráv.

Číslo toto rozesíláme na ukázkou; kdo list náš odeberati nehodlá, ať zašle je nazpět.
Kdo první číslo podrží, toho považovati budeme za odběratele.

Slavně redakce časopisů, jimž číslo toto zasíláme, prosíme o výměnu.

Mužové práce! Občané!

Předstupujeme před vás s novým časopisem. Je naší povinností, abychom pověděli vám, jak list tento vznikl, kdo stojí za ním a jaké jsou to zásady, jež jeho sloupci budou hájeny i šířeny.

Neočekávejte, že uvedeme se vám lesklými, frásemi a zvučnými na efekt vypočítanými slovy. Dvě závažné věci máme vám říci. Předně, proč časopis tento byl založen; za druhé, jak řešiti hodláme úlohu svou my, kdož postaveni jsme jemu v čelo. K vysvětlení prvního postačí seřadění událostí, jež v posledních letech před vlastními vašimi zraky odehrály se v lůnu naší strany. Ke druhému třeba, abychom ukázali vám, jakým způsobem socialismus a jeho snahy pojmáme. Obě povíme vám slovy prostými; to bude rozvinutí našeho programu. Slibů, že programu tomu zůstaneme věrnými a že prapor vztýčený vždy mužně ponese v před, slibů takových činiti vám nebudeme. To poznáte sami dle našich činů; dle nich pak zařídíte i jednání svoje k nám: pokud stáli budeme k svatě vaší věci, potud číňte i vy svoji povinnost vůči nám; v okamžiku, kdy list tento se odcizí vám a vašim zájmům, odvráťte se i vy od něho a vydejte ho zaniknutí.

známe všichni s dostatek, v jakém postavení ocílá se dnes socialismus demokracie rakouska a v jakém postavení nacházíme se zejména my socialisté demokrati čeští.

Jakého smýšlení jest vůči nám vláda, to známo více než dosti. Nejlepším toho důkazem jest právě obmyšlený onen výmínečný zákon, jenž má dle mínění kruhů rozhodujících státi se socialisti [demokrati] nejen okovem ale i hroben. A stejně nesmířitelné jest postavení naše oproti čelným stranám politickým. Liberalismus jest našim přirozeným odpůrcem; tak zvané strany národní nenávidějí nás pro internacionalismus našich snah i pro snášenlivost naši v ohledech věcí národnostních a jsou nám v nenávisti pro výstřednost svých požadavků; a klerikalismus, ten odvěký nepřítel každého pokroku a každé opravy, ten právě dnes pod maskou přízně k lidu pozvedá prapor zpátečnictví a vše, co v rolnictvu, co v maloživnostnictvu, co v dělnictvu i ve stavech středních jen poněkud se snahami jeho dá se uvésti v soulad, vše to soustřeďuje v jeden mocný šik, jímž řady naše snaží se potříti a zadržeti tak pravý pokrok a skutečný rozvoj, jež jedině my hlijeme.

Tak stojíme sami a se všech stran bije do nás bouře; s námi není nikdo, ale proti nám je vše.

A v tomto zápasu, právě v době poslední, kdy příboj nepřítelství divěji než kdy jindy bije v naši loď, stiblo nás neštěstí daleko větší, daleko nebezpečnější než jakákoliv nehoda, ať nalehla by na nás odkudkoliv.

Neštěstí to je svár ve vlastním táboře.

Občané, nechceme dlouhými slovy líčiti vám společnou tuto naši nehodu. Více než dostatečné je vám všem známa a neradno jest rozrývatí rány posud nezacelené.

Z malých nepatrných počátků vyšlehl během nedlouhé doby mohutný plamen nesvornosti a živěn osobními choutkami, nerozvážností, umíněností a snad i jinými činiteli, sířil se rychlostí úžasnou, zachvátil brzo všechny mysle i všechna srdce, ochromil sílu naší agitace, počal ničiti dílo dlouhých let a namahavé práce, bránil nám obrátiti zbraň svou proti společnému nepříteli, jenž se škodolibým smíchem dobýval jednu naši posici po druhé, zatím co my sváříli se mezi sebou.

Je vám i známo, jak smutné pro veškeru socialisti demokracii měl rozkol ten následky. Časopis zanikl za časopisem, jeden z nedostatku, jeden potlačen policií, jež ve svárech našich nacházela vhodné příležitosti ku zakročování; na šíření myšlenky socialisti, na dobývání pro ni nových míst, na získávání nových přívrženců a nových zápasníků nebylo pomýšlení, ba naopak kruhy socialisti demokracie řídily čím dále tím více, dělnictvo, ten hlavní a jediný skoro nositel i hlasatel idey socialismu, odvracelo se s nevolí od vědných neplodných těch hádek a ržnic, nejstarší osvědčení bojovníci, kteří proti každému nepříteli na venek odhodlaně a zmužile šli v boj, ti odhazovali nyní roztrpčeně a malomyslně zbraň a brali se v předčasné zátíší. Zkrátka, rozklad vzrůstal se v našich řadách vůči hledě a brzo dostoupil výše úžasné.

Konečně počalo býti zjevno, že dále nemůže to způsobem tímto jíti, nemá-li myšlenka socialismu utrpěti u nás ztrát nenahraditelných, nemá-li dílo, jehož konečným účelem jest úplné osvobození práce ze jha kapitalistického, býti na dlouhé doby zdrženo, nemají-li veškeri živly indiferentní býti na léta od socialismu odpuzeny a tak vehnány přímo do tábora našich nepřátel.

Tu počala střízlivost a rozvaha vítězí nad rozvášněností.

Na všech stranách počaly se již ozývati hlasové, jež divoký zápas ve vlastním našem táboře zatracovali a volali po smíru. Dělnictvo došlo k poznání, že bylo by chybou hledati svého nepřítel ve vlastních řadách a že jinam dlužno obrátiti zbraň než na hrad vlastních bratrů. Živly rozvášněnější nabyly vrchu a bylo zřejmo, že přiblížila se doba, kdy opět smířiti se musí celá strana socialisti-demokratická a postaviti se tak v jeden svorný silný a nezdolný šik, jak stála v něm dříve.

Dělnictvo brněnské učinilo ku smíru tomuto první pokus.

Dne 26. července sešlo se sociálně demokratické dělnictvo všech stran ku důvěrné schůzi a tu usneseno založiti časopis, jenž hájiti má snahy sociální demokracie, za jedno jíti s ostatními listy sociálně demokratickými, hlavně však za úkol si vytknouti, aby působil ku sjednocení a dohodnutí se celé strany socialistické.

Listem tím je „ROVNOST.“

Založení listu tohoto má býti prvním krokem ku všeobecnému smřlení. Zakladatelé kojí se nadějí, že počínání jejich potká se s úspěchem a se zdarem.

Zároveň se založením listu zvoleno i vydavatelstvo, jemuž vedení jeho svěřeno. — — —

Takové jest, občane, založení časopisu „ROVNOSTI“.

Vidíte, že myšlenka založení časopisu toho vyšla z lidu samého, vidíte, že založen byl lidem, lidem že určen jest účel, jaký má sledovati, a to budiž vám zárukou, že také svatým snahám lidu zůstane list tento věren — — —

Za druhé sděliti vám musíme, jak pozíráme na úlohu svou my redakce a vydavatelstvo, kteříž volbou dělnictva novému listu postaveni jsme v čelo.

Hlavní a jedinou úlohou naší jest šíření a hájení povšechných, všeobecně uznaných, zásad demokratického socialismu. Socialismus demokratický pak pojmáme jako otázku všelidskou, otázku kulturelní, otázku, jež není zájmem jen jednoho stavu nebo národa, nýbrž zájmem stavů všech a lidstva celého. Otázka sociálních oprav, boj čtvrtého stavu proti třídám panujícím, konečná emancipace práce z okovů kapitálu, to vše jest nám výsledkem vývoje historického, uk vše to zíráme jako na dějnou nutnost.

Několika slovy objasníme vám svůj názor.

Od dob těch, kdy středověký feudalismus se všemi svými zvětšelymi již řády a zřízeními počal se skláněti ve hrob, od dob těch počal zvedati hlavu svoji kapitalismus. Napřed šel tiše a bojácně, ale každým krokem přibývalo mu síly a silou odvahy. Vždy sebevědoměji, vždy urputněji a nesnášenlivěji počal vystupovati, vždy větší nabýval vlády ale vláda jeho vždy děsnější podoby. Stroj i kniha, tělo i duch vptázeny jsou poněnáhu v jeho jho, až posléze každá práce, každý pokrok ve vědě i každá plodná myšlenka stává se mu jen pramenem, z něhož pije novou sílu ku dalšímu svému životu.

A život kapitálu to jest ustavičné zmnožování sama sebe. Život kapitálu není nic než rozením zlata ze zlata. Ale k tomuto samovzrůstu, k tomuto rozmnožování, potřebuje kapitál jedné podmínky. — podmínkou tou jest práce! Té hledí se proto zmocniti všude a za všech okolností a z práce, kterou urval, z té tvoří vlastně svoje tělo — z potu, dle slov Lassalleových tvoří se zlato. Vysává práci, toť jest jedinou činností, kterou považuje kapitál za plodnou a proto vysává ji bez všech mezí a bez všech ohledů; ať celé kraje apustoší, ať celé generace zahubí — to vše je kapitálu lhostejno, jen kyne-li ze všeho toho výtěžek a výtěžkem zmnožení.

Aby pak mohl práci pohodlně vysávat, stvořil si kapitál ohromný proletariát, jehož práce vydána je vykofisování na milost i nemilost. Proletář, ať kládívem vládně ať přem, vždy jest nucen sílu i dílo své přinášati kokovému tomu Molochu, vždy je nucen obětovati jemu svůj pot, své zdraví a štěstí, ba i svůj život a své potomstvo.

A čím více kapitál mohutní, čím větší úspěchy nabývá, tím stává se nenasytnějším, tím požadavky jeho vzrůstají a tím srává se i činnost jeho děsnější.

Dnes stojí společnost naše nad děsnou propastí.

Na staré zemi hospodářské soustavy moderní, na velké Británii, vidíme nejhruznější stopy kapitálu; Škotsko je ochuzeno, Irsko vylištěno, v staré Anglii, té domovině statnosti a síly, jsou celé kraje olidněny pouze neduživými mrzáky a nešťasťáky. „Niky, niky, niky“ — ať je to jakýkoliv národ, všude tytam spějí přirozeným pohybem veškerý země kulturní. Co stihlo národ škotský, irský a anglický, to očekává všechny civilizované národy jiné. Čím kultura více postupuje, čím průmysl a obchod více pokračují a se rozvíjejí, tím drsněji zasahuje v ústrojí a v nitro každého národa kapitalismus a tím střebe z něho krve a síly více.

Dnes společnost německá, honosící se druhdy statečným stavem městským i zdatným rolnictvem, počíná obdobně se společností anglickou již již rozštěpovati se ve dvě třídy, kastu vykofisujících předních deseti tisíců a v kastu vykofisovaného milionohlavého proletariátu, jenž vždy hloub a hloub klesá. A první počátky rozklad působícího systému toho zachvacují již Francii, Rakousko, Rusko i veškerý ostatní země a národy práce.

Je na blíženi, že kdyby kapitál přenechán byl sám sobě a důsledně kdyby provedena byla tak zvaná svoboda národohospodářská, jež jest čelní zásadou kapitalistického liberalismu, pak v krátce že kapitál zpustošil a vysílil by celé bílé plemeno a pohrobil vši kulturu i lidskost ve kovový svůj jícen.

Než tak daleko dojiti to nemůže a nesmí. Čím více vzrůstá rušivá síla a ničivá moc kapitálu, tím přirozeně budi se také proti němu mohutnější odpor. Lidstvo má posud dosti síly, aby onoňo háda, jenž kolem něho jako kolem své kořisti se svíjí, zničilo.

Doba nová vytasila se s bezčetnými návrhy opravnými, jimiž děsnému řádění kapitalismu učiněna má býti přítrž. Nejjrozobdnější, na základech rozumových nejvíce spočívající a proto také jedině uskutečnitelný jest ze všech těchto snah opravných socialismus, jehož heslem jest vybaviti úplné práci z područí, z vykofisování kapitálu, a učiniti ji svobodnou.

Jak nutný a přirozený byl celý tento pohyb dějin národohospodářských, tak přirozeno a nutno jest i to, že ona třída, jež nejvíce pod tuhými drápy kapitalismu upí, že dělnictvo chápe se první obrany a první zahajuje boj proti kapitálu. Ti, jejichž práce nejvíce je vykofisována, ti přirozeně první píší na svůj prapor „Emancipace práce.“

Než prospěch a zájem dělnictva není osamocen; v nejužším spojení s ním je prospěch všech ostatních výrobních tříd společenských, prospěch rolnictva, prospěch maloživnostnictva, prospěch tak zvaného proletariátu vzdělaného, ba i prospěch tříd středních.

Kdo první bijí na poplašné zvony hlásající rozbrsek nové doby, to jsou dělníci; jim také přirozeně připadnouti musí a připadne nejdříve a největší podíl z dědictví upuklého kapitalismu. Ale ráz na ráz emancipovati budou se pak i stavy jiné, až celá lidská společnost setřeše se sebe jho kapitálu a práce bude osvobozena úplně.

To jest náš názor o socialismu a jeho významu historickém; to jest náš názor o úloze dělnictva!

Osvobozením sebe osvobodí dělnictvo celé lidstvo, emancipací práce pošine se kultura lidstva mohutně do předu a tak, jako druhdy vítězství feudalismu nad zásadami absolutního království, jako později vítězství stavu třetího nad feudalismem neznamenovalo jen úspěch kasty nýbrž pokrok celého lidstva, tak ani vítězství stavu čtvrtého nad zásadami, názory a soustavami, vzniklými pod vládou měšťáctví, nebude jen úspěch jedné třídy nýbrž úspěch lidstva!

A dle těchto názorů řešiti budeme svůj úkol, dle nich zařídíme svoji taktiku a směr svého působení.

Obě vysloveno je málo slovy:

Ty, kdož stoupenci sociální demokracie jsou, ty utvrzovati budeme v jejich názorech, ty udržovati budeme v jednotném říku; to je náš program pro nitro strany. Agitace ve všech vrstvách proletariátu, působení, aby zbídačený, hladný dělník poznal, kde příčina jeho bíd, působiti, aby proletář vzdělaný seznal, že stojí nad propastí a že, co dnes stíná toho nejnešťastnějšího z nejnižších vrstev lidu, to zřít se postihne již jej, působiti, aby každý seznal, co socialismus žádá a jaký má význam, působiti, aby předsudky proti němu zakofeněne klesaly a mizely, to jest program náš na venek.

Tím vyloučili jsme vám, občané, stanovisko, na kterém stojíme. Doufáme, že slova naše najdou všude ohlasu. Doufáme, že ovšem socialistickým demokratům promluvíli jsme ze srdce a všichni že víte, pouze ona cesta, kterou vytkli jsme sobě, že musí vesti všude tisk socialistický, pouze to že jest cesta zdárného působení a úspěchu.

A s přesvědčením tímto nastupujeme svoji dráhu, na níž naše přesvědčení bude nám jediným zdrojem síly ku vytrvání a souhlas váš jedinou odměnou.

Občané, myslíme nyní, že jsme svoji povinnost, ukázati vám sebe a svoje tendence, poctivě vykonali. Několika slovy obrátíme se nyní k vám, abychom stejně přímo a stejně mužně i vám pověděli, co na vzájem očekáváme od vás a co myslíme, že plným právem očekávati smíme.

Dvě věci jsou, jež podmiňují zdar našeho podniknutí a jež úplně spočívají na vás.

Předně je to hmotné postavení listu, jež pojistiti musíte vy. To víte všichni, že my, kteří ve vydávání jsme se oddbvali, nemáme k dispozici nijaký kapitál, jímž bychom listu mohli existenci zajistiti. — S holými rukama ale s nadějí ve vaši obětavost podnikli jsme svoje dílo. Doufáme, že naděje naše nás nesklamou a že nedáte listu, jež je listem našim, jež hájí zájmy vaše a šíří váš program, že nedáte listu tomu zaniknouti z nedostatku hmotných prostředků.

To jest věc první.

Důležitější ještě pokud možno jest věc druhá.

Jedná se o spolupůsobení vaše při šíření myšlenek listem tímto zastupovaných a hlásaných.

To snadno pochopíte, že všechna naše práce i všechna vaše obětavost nesvedou ničeno, nespojí-li všichni, kdož poněkud jen ideu socialismu pochopili a její význam poznali, nespojí-li vy všichni svoji práci a svoje úsilí s našim.

Občané, na vás a jediné na vás jest, abyste list náš šířili, na vás jest, abyste dbali, by zásady jím hlášené pronikly v každou chatu a našly přivržence ve všech kruzích. Dbejte, by socialismus stále se šířil, dbejte, by pochopován byl správně a pochopení to by neslo zdárné ovoce. Nikdo neskládejte ruce v klín. Šířiti to, co uzná za pravé, to jest povinnost každého poctivého muže a proto nikdo ať neváhá v agitaci a nikdo ať není líným.

Všichni podejte nám svoje dlaně k velikému společnému dílu, všichni spojte síly své s námi pamětlivi toho, že čím více bojovníků, tím dříve že kyne nám vítězství.

Pomněte, že práci pro socialismus konáte jen povinností svou vůči sobě samým, povinností vůči svým rodinám a svým dětem!

Jitro již počíná svítati a doba volá. Nedopusťte, aby k hanbě našeho pokolení říci mohl jednou pozdní dějepisec, že čas našel nás nepřipraveny pro to, co nesl ve svém lůně!

V před ku poctivé práci! Nikdo ať malátně neváhá a nezůstává po zadu! Všichni v šik a všichni v zápas! Každý ať napne veškerou sílu a pak je jisté vítězství.

V Brně dne 7. srpna 1885.

Pankrác Krkoška
redaktor.

Jan Opletal
vydavatel.

Dělnictvu a všem přátelům dobré jeho věci.

Bratři!

Již na prvním místě naší povinnosti nuceni obrátiti se k vám důtklivým záležitosti stejně smutné i důležité.

Znáte všichni krvavé události, jež v červnu zachvěly našim městem a znáte také jejich dohru — stávkou. Víte, že dělnictvo brněnské v těch bouřích, jež nad ním se vznesly, stálo čestně a mužně; víte, že obstálo i vítězně; neboť to, zač stávka byla podniknuta, jest částečně dosaženo a bytí kapitalismu urváno tak opět kus půdy, na které považuje se ona za pána jediného a syrochovaného. Ale víte také, jaké oběti proletariát brněnský musel přinesti — — — Dnes pyká na padesát vězňů událostí 16. a 17. června, a daleko větší jest počet těch, kdož pro činné účastenství v organisování stávky zbaveni jsou práce a výživy. A lidé tyto valnou většinou jsou otcové a manželé a vesměs téměř jediní živitelé svých rodin! Bída, jejíž obětí jsou nevinné ženy a děti, jest ohromná.

Dělnictvo brněnské činí ovšem seč jest, aby rodinám svých rodruhů poskytl v jejich neštěstí úlevy, ba i z venkova dochází pomoc, ale posud děje se to v míře skrovné, posud vše to je nedostatečno, posud vše to je příliš málo, aby i jen nejpálčivější bída bylo odpomoceno. Bída ta každým dnem rastie, ale prostředků k jejímu utišení nepřibývá, ba jest obava, že během času jich ubude, vždyť první nadšení, první záchvat soustrastí, pod jejichž dojmy sbírky jsou pořádaný, snadno vychladnou.

A přece nesmí se tak státi! Přece, kdyby ani nic jiného zde na váhu nepadalo, již prostý cit lidskosti velí, aby nešťastným rodinám vězněných a nezaměstnaných bylo pomoci! Jim odnikud nekyne pomoc, jen vy dělníci, jen vás všech spojené síly jsou ubohých těch jedinou nadějí. Nesmilujte-li se vy dělníci nad bídou rodin dělnických, — jiný se nad ní nesmiluje.

Ale zde padá na váhu ještě něco jiného!

Bratři, rozpomeňte se, že vaše dělnictva brněnského jest věcí vás všech, rozpomeňte se, že, co stihlo dnes Brno, již zítra stihnouť může každé místo jiné!

Otevřete proto všude svoje dlaně a zevšad přispějte svým darem. Každý i sebe nepatrnější příspěvek jest vítán, vždyť i malé síly ve spojení vykonají divy. Ale sbírejte všude a sdílejte všichni. Jsou vás tisíce, nuže nedejte hynouti rodinám několika soudruhů hlady!

Doufáme, že slova naše padnou na půdu úrodnou. Nebude jistě třeba říkati vám dvakrát o pomoc tam, kde pomáháte vlastně sami sobě. Dokážete zajisté, že víte, jenom solidarita všeho dělnictva že dovede nás ku konečnému vítězství, a jenom heslo „všci za jednoho a jeden za všechny“ že v zápase našem jest spásnosným. Redakce.

Socialně politické rozhledy.

Zprávy redakční.

Na místě tomto nebudeme čtenáře u navovati nudným opakováním zpráv, které obyčejně již dávno zná z jiných částí vycházejících časopisů. Čtrnáctidenník k přinášení telegramů se nehodí a my opakováním známých zpráv nesmíme ubí-

rati místa článkům důležitějším; to pochopí a uzná každý. Nám zdá se, že bude lépe když podáme vám jen to, co týká se dělnictva a strany socialně demokratické, a více za to hleděti si budeme ostatních částí časopisu.

— V Rakousku až do nedávna postáčil k sehnání potřebného počtu vojska odvod provedený ve třech třídách t. j. mezi mladými muži jeden, dva a tříadvaceti-

letými. Nedávno zaveden odvod i pro čtvrtou třídu, jelikož v prvních třech potřebný počet zdravého silného mužstva sehnati se nemohl. Ale ani toto uřízení nemělo očekávaný účinek; branců není přece dosti. Toto kvapné závratné ubývání zdravotnosti v dorůstající mládeži je skutečně spásobité, aby povzbudilo člověka ku přemýšlení. Také ministerstvo vojeuvství přemýšlelo o této věci a došlo ku poznání, že

dá se odpomoci nedostatku tomu tím, když povode se i páta třída k odvodu. Není ještě zcela jisto, co se v obledě tomto stane, ale jednáno o tom bylo.

— Německo počívá dále štěstí a po-
žehnutí, jakým obdařuje ho „zákon o so-
cialistech.“ Na břbitově ve Frankfurte u-
kázalo se, kam to vede, když pro některé
občany platí jiné zákony než pro dru-
hó a když někdo nesmí dělat to co vši-
chni druzí smějí, jen proto že je — soci-
alista. Smutné si to dala svědomí ta H-
še dobrých mravů! Ani to nedovědě-
všest její odstititi, že právě v posledních
dnech s obvyklou zbožností se její vláda u-
snesla, aby vojsko mimo pušky opatřeno bylo
také — modlicemi knihami. Čtenáře upozor-
ňujeme na náš dopis z Mnichova, kde na-
lezne o událostech frankfurtských bližších
zpráv.

Dodatkem ku mnichovskému dopisu
podotýkáme, že policejní onen komisař, na
jehož rozkaz sekáno do lidu, byl s úřa-
du svého sesazen, a že zavedeno proti ně-
mu vyšetřování. To je prozatím všecko — a
bespochyby nebude víc!

— Pozorovati Rusko za našich dnů
je skutečně zajímavo a — snad také po-
něno. Jak silným je ruský národ, to jeví
se při svárech, jež vznikly mezi Anglií a
Ruskem. Kramářská vykořisťovací politika
anglická je nucena kritiči se a uhybatí před
ruským mužikem — tím člověkem práce.
Ale že ve státě ruském je mnoho shnilého,
to dokazují jiné zvěsti, jež z pravoslavné
Hše docházejí. Generální guvernér kníže
Dolgorukov, vydal nařízení, jímž zapovídá
v Moskvě prodávati pušky, revolvery a ná-
hobí lidem, kteří nemohou se vykázati úřa-
dným povolením. Ale jedna tato ukáзка postačí, aby úte-
náf si představil, jaký duch asi vane na
Rusi nahore a jaký dole.

— Podobné myšlenky jako o Rusku
vznikají ve člověku také, když pozoruje
Itálii. Krásná ta země od dob, co nabyla
jednoty a setřásla se sebe panství kněží
a cizinců, dělá v každém oboru úžasné ry-
chlé pokroky; po hrách, že také moderní
poměry národohospodářské již počínají
zde řádit. O pokroku a síle italské svěd-
čí zprávy z jihu; tam hodlají italské vy-
stavěti most čtyři kilometry t. j. hodinu ce-
sty dlouhý mezi jižním pobřežím a Sicílií;
bude to dílo jakéžto posud nemá. Ale že
národohospodářský život kvete v Itálii tím-
tím způsobem jako všude jinde v zemích
kulturních, to dosvědčují zprávy, jež dochá-
zejí ze severu; v okolí Mantovy bouří se
sedláci proti statkářům a páli dvorce. Proč?
Ze zábavy to asi nedělají a z bujnosti ta-
ké ne!

Korrespondence.

F. Vídeň. 28. VII. 1885. Stav chu-
diny. Snahy městské rady v o-
tázce pečiva. Jejich bezvýsled-
nost.

Jako všude ve větších městech, tak
i u nás jest hmotné postavení chudiny
přímo hrozné. Nepřirozeným řádem hos-
podářským vyvolaný věčný nedostatek
práce a nadbytek sil dělných má za ná-
sledek ustavičnou bídu, jež ve všech po-
dobách pak na proletáře se eklebí. Nedo-
statek bytů, či lépe řečeno, jejich dražota

a plynoucí z toho přeplňování, nedostatek
topiva, nedostatek potravy, toť jsou zjevy
tak obvyklé, tak každodenní, že, kdo při-
mo není svým úřadem neb vlastní bídou
donucen, ani si jich více nevšímá. A pře-
ce, jak brozné, jak ničivé mají zla tato
následky pro celou lidskou společnost vů-
bec, zvláště však pro vrstvy přímo jimi
postižené. Závratně vysoká úmrtnost, kte-
rou honosí se valká, zejména průmyslová
města a při každých odvozech na jevo
vycházející závratně nízký počet zdatné,
zdravé mládeže, toť jest jen nutné ovoce
brozných těch poměrů, v nichž naše děl-
nictvo, naše maloživnostnictvo, naši nižší
úředníci žijí.

Bída, jež střední a nižší třídy oby-
vatelstva vídeňského pronásleduje, a ze-
jména nouzi o potraviny se jeví, býbe v
poslední době již i našim velmožným ma-
gistrátem, jež podobnými věcmi jindy ne-
rád hlavu si lámal, a nutí jej přemýšlet
o tom, kterak odpomoci. Před nedávnem
byla to starost o zásobování Vídně masem
a nyní je to starost o upravení otázky
chlebové, jež moudrými hlavami dobrého
našeho města zmitá. Gremium magistrátní
učinilo několik usnesení, týkajících se pe-
čení a prodávání chleba i pečiva bílého,
a návrhy ty předloženy budou sezení o-
becní rady vídeňské. Návrhy ty vreholi
v tom, aby chléb byl prodáván všude
dáledu dle váhy, pekařové aby pak by-
li donuceni váhu určenou správně dodr-
žovati a za tím účelem aby pekly se bo-
chufky po 1/2, 1, 1 1/2, 2, 2 1/2 a 3 kg. na
nichž váha jejich má býti vyznačena, by
nikdo nemohl býti klamán. Mimo to usta-
noviti se má právo, jímž upra-
veno má zejména býti prodávání pečiva
bílého, kteréž posud, na velikou újmu o-
bčanstva, téměř žádné kontrole nepodle-
halo.

Nedá se upříti, že cosi dobrého na
návrzích těch jest, zejména uvázimeli, jak
nedostatek ten posud dozor nad pekaři
provozovaný byl, a jak často odběratelé
chleba, valnou většinou to příslušníci třídy
dělnické, obledně váhy živeni byli od ne-
svědomitých mistrů; ale jestli domnívá se
magistrát, že prostředky podobnými tomuto
zažehná bídu proletariátu, a že hlavní pří-
činou bídy té jest snad několik vydři-
dušských pekařů a řezníků, pak je roz-
hodně na omylu. Nařízení o prodeji masa,
o prodeji chleba, zkrátka o prodeji všeli-
kých potravin mají zajistiti dobrý účinek v
ohledě zdravotním a policejním a chrání
odběratele, aby nebyl živen zbožím zdraví
nebezpečným nebo špatným a špatně vá-
ženým, ale pro obyvatelstvo chudší, pře-
devším pak pro dělnictvo mají význam jen
velice pořízený, neboť tomu, kdo nemá
sač konpit, nepomůže nic, že městská rada
stará se o to, aby při kupování nebyl
živen.

Všeka podobná zařízení jsou pro nás
bezceunná z té jednoduché příčiny, že ne-
dostatek našemu neodpomáhají, nýbrž mají
jej jen přikryti. Příčina toho, že dělník
nachází se v postavení tak žalostném, ne-
leží v tom, že drabo nakupuje svoje po-
třeby, nýbrž v tom, že kapitalistickým
zřízením národohospodářským jest snižo-
vána jeho mzda vždy tak hluboko, že stačí
sotva na nejbídnější udržení života. Po-

moci dělníkovi může se jen tím, když za-
mezí se veškero vykořisťování práce kapi-
tálem, když zamezí se, aby z důlnka vy-
mačkával kapitalista svůj zisk, když zkrátka
a dobře, převezme veškero výrobu stát.
Veškero ostatní pomáhání jest jen polovi-
čato a proto neplatno, a všecko rozbije
se o základní onu překážku. Co, ku při-
kladu, pomůže nám, proletariátu vídeňské-
mu, to, kdyby i podařilo se snahám rady
městské sňžiti cenu a zvýšiti hodnotu po-
travin třeba o celou čtvrtinu? Ovšem bu-
deme laciněji živi; ale jak dlouho? Sotva
seznají kapitalističtí podnikatelé, že dělník
může laciněji vyjítí, hned zajisté provedou
také snížení mzdy a my octneme se tak
opět tam, kde jsme byli dřív. Budeme
kupovati lacinější chléb, ale budeme také
bráti menší mzdu a opět, jak naše přísloví
praví — nula od nuly pojde! O skutečném
nějakém zlepšení našeho postavení nedá
se mluvit. Tak veškera, dejeme tomu že
upřímná, snaha rady městské bude míti
ten výsledek, že zisk továrníků vídeňských
vzroste, jelikož mzda bude moci býti se-
žroubována níže.

Takovými prostředky nemůže býtí a
nikdy nebude bídě masa odpomoheno. Ví-
me ovšem, že odpomoci bídě naší docela
nemůže vídeňská rada městská aniž před-
stavenstvo kteréhokoliv jiného města, —
k tomu je potřeba reorganizace celého
státního zřízení národohospodářského —
ale tak zcela málomocny ty magistráty
našich velkých samosprávných měst pře-
ce nejsou. Což kdyby tak převzala naše měst-
ská rada pečení chleba vůbec do správy
obce? Tím zaspolilo by se udržování četné
dění nových nařízení o pečivu potřeba;
obyvatelstvu poskytla by se záruka, že
živeno není, a mimo to byla by tím získá-
na výhoda ta, že dělnictvo pekařské ne-
muselo by dělati více na svoje mistry,
nýbrž přešlo by do služby obce, kteréž
nosmlo by ovšem jíti jen o vykořisťová-
ní práce, nýbrž také o zájmy jejího děl-
nictva. Podobná oprava dala by se snadno
provésti v řeznictví. Ovšem vznikl by o-
hromný křik velkých mistrů, ale za to z
dělníků a malých mistrů nekřičel by nad
toute opravou, tuším, nikdo. Podobným
počináním velkých samosprávných měst
učiněn by zároveň mohl býti pěkný počá-
tek ku sestátnění veškere výroby. —

— Ale ovšem — aby to se stalo, mu-
seli by v magistrátech zasedati mužové
jiní. Jak nyní to jde a běží, bude slavný
magistrát vídeňský a s ním i magistráty
jiných měst* mastičkařit a experimentovat
dále, a my zatím nebudeme míti dostatek
toho dobře váženého chleba zrovna tak,
jako jsme neměli dostatek toho špatně
váženého.

* Náš brněnský neudělá ani to; ten
má jiné starosti. Pozn. redakce.

A. Vídeň. 30. VII. 1885. (Posta-
vení dělnictva. Vídeňské vřděl-
kové a drahotní poměry.)

Žádáte, občané redaktore, abych sdě-
lil vám něco o materiálních poměrech děl-
nictva vídeňského. Účiním tak, ale věřte mi,
že nerád; postavení, ve kterém nacházíme
se ve hlavním městě, jest, pokud možno,
ještě neutěšenější, než postavení proletariá-
tu ve městech ostatních: Ve hlavních ry-

dobře! Sedl jsem si tedy mezi rozumné; však uvidíte jak rozumné.

Sedl tu u mého stolu asi tři myslivci, nějaký statkář, pán poštmistr, dva učitelé, a, aby byly různé mezi tráfem, sedly si s námi také dvě paní myslivcové; jedna z nich zrovna vedle mne a ta byla, jak se mi zdálo, trochu tlustší než obyčejně.

Mluvílo se o věčičkách; o hezké deceři hospodské, o pytláčích, o nové škole v sousední vsi a konečně, jak už to bývá, padli páni také na politiku. Chvilku mluvili sem a tam, ale potom nabyla řeč trochu určitějšího směru — a to, když dali se do socialistův. Usnesli se na tom, že dělník mohl by dosti vydělávat a pohodlně žít, ale že je mrcha šnilá, opilá a karbanická, pověděli si, že nemůže nikdo čtít po panu hraběti, aby přepustil státu les, když ten les je „jeho“, jednohlasně prohlásili, že na světě práce musí být lidé rozličných stavů a různé záležitosti a ještě mnoho podobných pěkných věcí si napovídali.

Než jednomu z těch učitelů nedal čert dobře dělat i řekl on, že socialisté jsou nice prabídni lidé, ale tak, jak to teď ve světě chodí, že by to práce choditi nemělo a všechno že by nemusel práce slítat velký kapitál; — — tento rozum měl z knihy „Duchovenstvo a socialismus“ vydané na lapání hloupých ptáček od rejtbradských benediktinů. Ale jeden z myslivců, s malými pichlavými očky, mohutnými kníry a trochu přičervaným nosem usmál se pohrdlivě, zakroutil hlavou a vážně řekl: „Ano, ano, milý příteli! Ono se bojuje proti kapitalistům, ale představte si, jak by ten svět vypadal, kdyby nebyl kapitalu!“ — — Ten myslivec je borlivým čtenářem vídeňské, liberální „Neue freie Presse.“ Učitel se zapýřil, neboť poznal, že si vyvedl mezi lidmi ostudu a že neměl tak nerozumně proti kapitalu se prohlašiti; ostatní společnost hezky v taktu kývala hlavami, aby dala na jevo, jak moudrá slova pronesl myslivec.

Já až posud vše ticho poslouchal a pevným předsevzetím nechat každého mluvit, co chce; ale teď mi toho bylo přece již trochu mnoho i umínil jsem si také něco do toho říci. Již otvíral jsem ústa, abych se v hovoru také omečil, v tom zavřela před domem veteránská hudba a všecko hrulo se k oknům; jen moje sousedka, které její povážlivě přitlustlý stav nedovoloval, aby se honem pohybovala, zůstala seděti; druhá myslivcová zůstala z útrpnosti při ní a než jsme se vrátili od oken, byla mezi nimi již v plném proudu řeč, kdy dětem rostou první zoubky; k socialismu však a jeho hříšnému učení jsme se již nevrátili ve svém hovoru.

Já byl tedy odsouzen nyní mlčeti, ale výrok myslivcův jsem si dobře zapsal za uši a předsevzal jsem si, že mu ho nedaruji, ale že pana myslivce při nejbližší příležitosti důkladně vyperu. A nyní, když mi napadlo psátí rozjímání o hloupých textech, vzpomněl jsem si v první řadě na ten maloměstský trh a na milého myslivce.

Tak tedy vš, milý čtenáři, jak ulovil jsem první hloupý text ku svým kapucínám.

„Jak vypadal by svět, kdyby nebylo kapitálu!“

Čti mne s pozorností, když konati budu o těchto slovech rozjímání, aby řeč moje byla tobě k užítku a zlým lidem na posměch a na obrácení.
(Pokračování přístě.)

Ruch místní.

Z Brna. (Z továrny Stösslov.) Trudné poměry dělnictva pracujících v továrně Alberta Stössla nuti mne, bych podal veřejnosti malý obrázek o některých činech zmíněného továrníka a jeho náhončích.

Když bylo po stávce jednáno o zvýšení mzdy, uvolil se pan Stössl na každém kusě zboží zminého 1-50 zl. přidati a mimoto to přislíbil čestným slovem, že později na letním také přidá. Však jaké bylo aklamání dělnictva, když nastala letní práce, a pan Stössl nechtěl o zvýšení mzdy ani slyšeti. K tomu ještě dal každému, komu takové jednání nebylo vhod, radu, aby si šel hledat výnosnější zaměstnání. Tak zůstaly platy malé, jak byly, práce se neustále horší a mimo to pohání mistr Sch. dělníky neustále tak, že tyto unavením téměř pod stavy klesají. Pan mistr při tom zapomíná, že i on jest pouhým dělníkem od milosti pána záviřalým a že i jemu se dříve neb později může podobně věsti, jako nyní jeho podřízeným. Onehdy přišel pan Stössl k dělníku J. H. a tážal se ho, kdy dodá kus, načež obdržel odpověď, že bude li možno ještě tento týden. Bezmyšlně přišel náhončí Sch. a nařizoval onomu dělníku, že kus musí býti do soboty hotov, poněvadž prý má 4. býti v továrně. Když dělník o sobě uvažoval, že kus musí býti do soboty hotov, poněvadž prý má 4. býti v továrně, dělníkovi přese vše pilnost ještě 6 m. na kus. Nechal práci stát i umínil si, že látku v pondělí dodá. Jak se však po divil, když přišel do práce a hledaje svůj stav, nemohl její poznati, neboť na místě kde zanechal nedodělaný kus, stál stav prázdny. Teprve po dlouhém přemýšlení poznal po číslu, že se nalezá před svým strojem, na němž byl zatím někdo jiný, snad nějaké strašidlo, přes noc a přes nedělní kus dohotovil. (Snad nerozumělo to strašidlo přisným nařazením o normální době pracovní.) Zatím přišel pohánč Sch. a poslal dělníka H. pro novou osnovu, při čemž mu dal výpověď na tři dny. Když se H. ptal továrníka po příčině výpovědi, řekl mu tento, že prý málo pracuje. Na to odpověděl H., že pracuje tak jako jiní, ale že to snad bude jiná příčina.

(Mimochodem podotýkám, že H. vybíral příspěvky na rodiny uvězněných soudruhů a na dělníky z práce propuštěné. Pán Bůh chraň však, abych suad chtěl tvrditi, že to bylo příčinou propuštění H.)

Dělníci! Vzpamatujte se konečně a spojenými silami pracujte proti společnému nepříteli — kapitálu. Pracujeme společně, podporujeme a pomáháme se vzájemně, a uvidíte, že budoucího cíle se nečineme. Uvidíte, že zločinné ocelové hrady kapitalismu a na troskách jeho vystavíme, když ne teď, tedy aspoň svým potomkům lepší, šťastnější budoucnost.

Vědyť my vás nepodezříváme. Kde to! — Redakce.

Denní události.

— Několik bručenských dělníků, kteří převzali na sebe úkol, že starati se budou o sbírání a rozdělování příspěvků pro rodiny oněch soudruhů, kteří pro události poslední stávky jsou vězni nebo nezaměstnaní, dali vytiisknouti provolání, v němž vyzývali dělnictvo ku sbírkám. Z opatrnosti přeptali se nejprve u policie jakož i u c. k. státního navládnictví, zda směli by vyzváni to uveřejnit. Tam řečeno jim, že ano, ale jakmile bylo vytištěno — jest do jednoho exempláře skonškováno.

Dne 3. srpna konána policejní prohlídka u čtyrech zdejších soudruhů.

— V Lomnici stávkovalo dělnictvo tkatelnářské v tamějších továrnách Fišerově, Engelově a Hechtově. Došlo i k vytloučení oken — jak o tom jsou ve veřejnosti rozličné zprávy. Konečně doclelou jakés také dohodnutí mezi stávkujícími a továrníky a počalo se opět pracovati. (Žádáme soudruhy v Lomnici, aby podali nám, možno-li, zpráva o příčinách a průběhu stávky.)

— Ve Štyrském Hradci podali zedníci podnikatelům staveb a mistrům pamětní spis, v němž žádají rozhodně upravení a zlepšení mzdy a desítihodinovou práci. Na tento spis žádají odpověď nejdříve do 18. srpna. Připomínají mistrům, aby tentokrát uvážili konečně náležitě požadavky dělnictva, neboť jen do 18. srpna že hrdají tyto pracovati za posavadních podmínek. Jak asi zachovají se mistři k oprávněným požadavkům zedníků?

Směs.

— Ke zdravotní statistice dělnictva. Dostala se nám náhodou do rukou výroční zpráva zdejší „všeobecné pokladny pro dělníky nemocné a invalidy.“ Vyjímáme z ní některá data, jež svou zajímavostí pozornost čtenářovu zajisté upoutají. Data ta vrhají divné světlo na zdravotní poměry panující mezi dělnictvem. Všeobecná pokladna čítala koncem roku 1884 i s filiálkami 1525 členů, z nichž onemocnělo během roku 606, tedy z každého sta 40 lidí. Průměrně připadá na jednu nemoc doba asi 21 dnů, z čehož vysvítá, že nemoci nebyly nepatrné. Nejčastěji se vyskytovaly katarhy žaludeční (4% všech onemocněl), záněty a vředy (5%) a hostečnost (6%). Pozoruhodno je, že z každého sta lidí na hostečnost trpí šest a dá se to vysvětliti pouze špatným upravením budov továrních. Jsou to místnosti a okny jednoduchými, rozbitými, dveře dolehlé špatně a mimo to jest v nich ještě mnoho jiných otvorů potřebných ku technickému zřízení strojů ale vesměs špatně zavřených nebo vůbec nezavřených, jimž právan, prací rozehrátým dělníkům tak velice škodný, volně probíhá. Nejšpatnější zřízení jsou tak zvané „kravárny“, dílny to křalcovské, kdež pobyt jest přímo zdraví ubíjející; skutečně také z každého sta onemocnělých tkalců stone osm na hostečnost. Bylo by konečně na čase, aby takovému trvalému zrovna na systém povýšenému mrzačení dělnictva učinil se konec. — V zakoně živnostenském jsou také o tom jakás nařazení. O těch

302

továrníci nevědí? Podotýkáme, že je to dělnictvo lépe postavené, než u „všeobecné pokladny“ pojištění vyhledává; jaké pak jsou ani poměry mezi dělnictvem ještě nižších vrstev a tak špatně stojícím, že na pojišťování již vůbec ani myslit nemůže!?

Brněnský tovární pozorovatel.

Adresujeme tuto rubriku na pana továrního inspektora Červeného. Držeti budeme ji tak dlouho otevřenou pokud ve

Veškerému dělnictvu a malo-průmyslnictvu.

Soudruzi!

Vždy zmocňovalo se vás oprávněné roztrpění, když slyšeli jste, jak v nádherné světové výstavě hrdý měšťák snášel bohatství a skvosty celého světa, aby oslavoval sebe a svoji vládu. Ze všech zemí, ze všech krajů sešlo se tu vše, co vaše práce, vaše píle a vaše zručnost nejlepšího vykonala, a všechno to svinula bourgeoisie ve skvělý věnec jen kolem vlastních skrání, kdežto na vás, jejichž díla tuto velebrana, nikdo si ani nevzpomenul; jména hrdých baronů průmyslových, jména milionářů, jména továrníků a podnikatelů vynikla a stkvěla se, ale jméno toho, kdo skutečně obdiv zasloužil, jméno prostého ale vytrvalého a dovedného dělníka zůstalo nepovšimnuto.

Zajisté dojde u vás souhlasu myšlenka, kterou pojalo v době nejnovější děl-

všech továrních brněnských důsledně nebudou provedena nová zákonitá nařízení a zejména ustanovení o normální době, jakož i umluva v červnu mezi továrníky a dělníky průmyslu vlnářského docílená. Veškerému dělnictvu žádáme, aby ve vlastním zájmu podávalo nám zprávy o všech sem spadajících nesprávnostech; zároveň však připomínáme, aby jen zprávy pravdivé a jisté nám podávány byly, neboť nechceme nijak vydati se v nebezpečí, abychom snad zprávu jednou přinesenou museli opravovat nebo dokonce odvolávat. — Redakce.

VĚSTNÍK VEŘEJNOSTI.

nictvo francouzské. Usnesli se naši francouzští soudruhové uspořádati velikou mezinárodní světovou výstavu dělnickou, jež má se státi skvělým triumfem síly a intelligence našeho stavu.

Ve výstavě, jež 1. dubnem r. 1886. zahájena bude v Paříži, má zastoupena býti práce všech odborů a všech národů, nikoliv aby oslavovala podnikatele a továrníka, nýbrž aby oslavovala toho, kdo ji vykonal, — aby oslavovala dělníka.

Abyste mohli soudruhově dílo podniknuté mohli zdárně a všeho dělnictva důstojně provést, obrazení se na soudruhy celého světa a vyzváním, aby výstavu obeslali. Také v Brně sestoupili jemo se někteří za tím účelem ve zvláštní výbor, jehož starostí jest, aby také dělnictvo zdejší na výstavě důstojně bylo zastoupeno. I obracím se soudruhově k vám a vyzývám vás, abyste, seč síly vaše stačí, působili ku zduru podniku dělnictva pařížského. Veškerý náhledky a dotazy zasíláte nám pod adreseou: „Výbor ku obeslání pařížské mezinárodní výstavy dělnické. Všeobecná pokladnice nemocenská v Jakubské ulici č. 7 v Brně.“ Rádi a ochotně podáme vám na každý dotaz bližší zprávy o všem, co výstavu a jejího obeslání se týče.

Dělníci, uvažte, že podnik soudruhů pařížských jest společnou věcí všeho dělnictva, že jedná se o to, ukázati, že dělnictvo schopno jest vykonati něco i bez té třídy podnikatelské, jež tak ráda snížila by nás v mínění světa na pouhé stroje a jež stále chlubí se, že jedině pod jejím vedením práce naše státi se může užitečnou a plodnou!

Uvažte, že jedná se o naši čest, a nezůstávejte lhotežnými!

V Brně 2. VIII. 1885.

Výbor

ku obeslání pařížské mezinárodní světové výstavy dělnické.

H O V O R N A.

Casem zajisté přihodí se čtenáři každého listu, že přál by si nějakého vysvětlení, poučení nebo nějaké zprávy, o kteréž myslí, že nejlépe podati by mu ji mohla redakce. Za tou příčinou mají mnohé časopisy zvláštní rubriku, tak zvanou „HOVORNU“, kdež otázky, jež jim od čtenářův jejich dojdou, zodpovídávají. I naše redakce myslí, že čtenářstvu se za

všech, přijme-li do svého listu takovou „HOVORNU.“ Na místě tomto odpovídati budeme, pokud bude nám možno, na dotazy svých čtenářů. Nepochybujeme, že ob čas mnohému se rubrika tato shodí; vždyť často stane se, že narazí někdo při čtení knihy nebo novin na cizí, nenanámé slovo, že najde nějaké jméno, jehož významu nezná, že při hovoru vyskytne se ně-

jaká otázka, o kteréž posud neměl příležitosti nabýti poučení a t. d. Ve všech podobných případech postačí jednoduchý dotaz korespondenčním listkem na redakci naší učiněný, a my, seč síly naše budou, přičiníme se, abychom tazateli vyhověli a žádaných zpráv a vysvětlení mu podali. — Redakce.

L I S T Á R N A.

Upozorňujeme čtenářstvo, že číslo toto výjimkou vyšlo druhý čtvrtek v měsíci. Číslo příští vyjde první čtvrtek zářový, t. j. 3. září.

Listárna redakce.

V. Z. Uveřejníme přístě. — K. v Praze. Nebylo možno; uvidíme zda přístě. — Redakce.

Listárna expedice.

Všecky, kdož list nás si odbíráti přejí, ale jimž snad první číslo nebylo zasláno, prosíme o laskavé udání adresy. — Expedice.

Listárna administrace.

— Kvitujeme předplatné: Šebest, Fiala, Lišch 35. Frt. Polák, Lišen 35. Frant. Válek, Lišch 35. Kliment Fialka, Lišch 35. Uhrnem 140.

— Přispěvky na vydávání Rovnosti: Nejménovaná osoba ze Židenic 125. Prokop 10. Káštner 20. Sobotka 50. Fritschl 50. Fr. Kautný 25. J. Novotný 20. Frt. Sochor 25. Sedláček Vojt. 40. Jos. Šibor 25. Vanček 40. Frt. Gottwalo 20. Vojta 20. F. Knor 20. „Sbratněním v před“ 30. Ant. Roskydal 10. Pekotný 20. Fr. Zavadil 10. Dobrovolský 20. P. Hanser 20. A. Opletal 10. Větrovský 20. K. 50. „Pokladník“ 02. F. Knor 20. Sbratněním v před 70. „Najitý

poklad“ 10. Navrátil 50. „Rovnost, volnost, bratrství“ 20. Starý 50. Los 10. Kroužil 10. Macha 10. Bužek 20. Fischer 10. Luchánek 10. Kovář 20. Teplý 20. Müller 10. Breich 10. Jaskche 10. Tomeš 10. Brohan 10. Telečský 10. Filipůvský 10. J. Doležal 10. Moravec 20. Pohanka 50. Masil 10. Elbel 10. Škoták 10. Kon. Müller 10. Ondra 20. Měrtel 10. Šipek 10. Nesvadba 20. Posolda 20. Hledík 10. Dědek 20. Krahulec 30. Kvrten 03. Vrána 20. Cíha 20. Peroutka 20. Svátek 10. Tres 30. Smazal 50. Frömel 20. Kotulan 10. Wegner 20. Matula 20. Urbánek 50. Borkovec 20. Nejménovaný 11. Jakubčík 20. Trkan 10. Hájek 20. Křížek 20. Nos 10. Božek 20. Augustin 50. Petr 10. Kaplan 10. Krejčí 10. Nejsman 40. Matoušek 20. Šmahel 40. Sejha 50. K. Zimmer 20. Husováci při jmeninách Fr. Konečného 170. Husováci v kavárně 112. Cyril Pohanka 10. Mnichov: K. Častek, Gulaš, Pivo 2. Husováci v Šalcově zahradě: Fr. Navrátil: že nechtěl jít od děvčat 30. Ze má stará byla obléčena za selku 10. a má panský 05. Pane hostinský bringens

kousek Schweizerkása 05. pak černou kávu nebo chleba 05. Ze jsem dcera prvního radního 05. a já starostova 05. Pan mistr od — ve pořad škrabe 05. Mondér noří kairovi gatě 05. Chce si je nechat prát 02. Nazdar husovické společnosti která seděla mezi 2 — —. Na zdar „Rovnosti“ 10. Červená mládež husovická 104. Já za to nemohu kdy se mnou neches mluvit 10. Přikryl 50. Fr. Knor 30. Pavel Hauser 20. F. Henc 25. A. Opletal 25. Nejménovaný 3. Z. Mariášu 10. Z. Mariášu 10. Za to že vyhrál 10. Nejménovaný ze Židenic: Za to že jsou v Židenicích Veteráni hodni — — 50. Šbírkou od Schöllera 55. Káštner 20. Křížek 25. Káštner 20. Uhrnem 3329.

Prosíme soudruhy, kteří na vydávání „Rovnosti“ nějakou částku upsalí, aby hleděli, motnou-li, co nejdříve ji splatit.

Dále prosíme ty, kdož na list přispívají, aby brali hesla pokud možno krátká, neboť hesly dlouhými ubírá se místa ostatnímu částem časopisu.

Dne 10. srpna 1885.

— Administrace.

Tiskem J. Hniličkův v Brně.

VIII/24 (MB)

vydáno v Brně, listina 1885-1886, č. 1946/337

B26

1946/337